

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**MINISTRIA E TURIZMIT DHE MJEDISIT
AGJENCIA KOMBËTARE E ZONAVE TË MBROJTURA
DREJTORIA E MENAXHIMIT, PROJEKTEVE DHE MONITORIMIT**

Lënda: Analizë e realizimit të detyrave për vitin 2017

KËTU

Në zbatim të Programit të punës për vitin 2017, Programit Strategjik afatshkurtër dhe afatmesëm 2015-2020, Rregullores së brendshme për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura dhe Administratës Rajonale të Zonave të Mbrojtura, si dhe Planit të detajuar të punës për zonat e mbrojtura, të Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura në lidhje me punën e kryer nga data 01.01.2017 deri më datë 31.12.2017 ju informojmë se:

Sektori i Menaxhimit

Sektori i menaxhimit gjatë vitit 2017 u përball me sfida dhe probleme të shumta, mbartur nga viti 2016 siç ishin;

- Kontratat e punimeve lidhur me ish- DRSHP-të, llojet e veprimtarive, baza ligjore e lejueshmërisë, likuidimi financiar i tyre.

- Ndër detyrat kryesore të sektorit gjatë gjithë vitit 2017 ka qënë, përgatitja dhe dërgimi në afat pranë AKM-së **“Dhënie mendimi”**, lidhur me kërkesat e bëra nga subjekte të ndryshëm për zhvillimin e veprimtareve të lejuara ose jo brenda territoreve të zonave të mbrojtura. Kërkesat e subjekteve konsistojnë në zhvillimin e veprimtarive të ndryshme ekonomike, social kulturore, turistike, edukimin mjedisor, veprimtari studimore e kërkimore e eksperimentale. Ka dhe raste për subjektet që kërkojnë për herë të parë të zhvillojnë veprimtari të lejuara.

- ❖ Një ndër detyrat kryesore për sektorin e menaxhimit ka qënë lidhja e kontratave të reja për dhënie në përdorim me kontratë qiraje të sipërfaqeve zonë e mbrojtur. Deri me hyrjen në fuqi të Ligjit nr. 81, datë 04.05.2017 “Për zonat e mbrojtura”, sektori i menaxhimit ka vazhduar punën në zbatim të ligjit nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për zonat e Mbrojtura” të ndryshuar, të VKM-së nr. 382, datë 25.05.2016 “Për disa shtesa në VKM-ne nr. 102, datë 04.02.2015” VKM nr. 102, datë 04.02. 2015 “Për krijimin dhe mënyrën e funksionimit e të organizimit të AKZM-së dhe të AdZM-ve në qarqe”. Sektori i menaxhimit në bashkëpunim me AdZM-të në qarqe në zbatim të ligjit 81/2017 “Për zonat e mbrojtura”, mbështetur në VKM-të përkatëse të shpalljes së zonës së mbrojtur, zonimit të brendshëm të tyre, planit të menaxhimit (kur është miratuar) dhe të urdhërit nr. 129, datë datë 23.06.2016 “Për miratimin e procedurës së dhënies në përdorim me kontratë qiraje të sipërfaqeve të zonave të mbrojtura” kanë lidhur kontrata për veprimtaritë që lejohen të zhvillohen në zonat e mbrojtura si dhe të zgjidhë ato kontrata që janë lidhur nga ish-DRSHP-të në kundërshtim me ligjin nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për zonat e Mbrojtura” të ndryshuar.

Ndër veprimtaritë e lejuara në territorin e zonave të mbrojtura është dhe ushtrimi i aktivitetit të kullotjes së blegtorisë nëpërmjet lidhjes së kontratave me qira të sipërfaqeve kullimore. Në bashkëpunim me drejtorinë juridike të MM, u diskutua dhe u saktësua procedura teknike për ushtrimin e veprimtarisë për dhënien në përdorim me kontratë qiraje të sipërfaqeve të kullotave në zonat e mbrojtura, kjo në zbatim të ligjit nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për zonat e Mbrojtura” të ndryshuar, të ligjit nr. 81, datë 04.05.2017 “Për zonat e mbrojtura”, të Ligjit nr. 9693, datë 19.03.2007 “Për fondin kullimor” të ndryshuar, Udhëzimit nr.4, datë 10.04.2008 “Mbi caktimin e kritereve teknike dhe procedurave të dhënies për kullotje dhe kositje bari” dhe Urdhërit të Drejtorit të Përgjithshëm të miratimit të parcelave kullimore të zonës së mbrojtur.

Kështu gjatë vitit 2017, kjo veprimtari u zhvillua në disa sipërfaqe kullimore të zonave të mbrojtura që gjenden në PK, RNM e PM dhe konkretisht:

AdZM-ja Berat ka lidhur gjithsej 27 kontrata dhe konkretisht:

Në PK “Mali i Tomorrit”, në ekonominë “Mali i Tomorrit”, “Mali i Dardhës”, “Hija e Roshnikut”, Bigas – Prosek, Devrit- Torrovë dhe “Tomorricë” me sipërfaqe totale prej 1421.0 ha.

AdZM-ja Dibër ka lidhur gjithsej 3 kontrata dhe konkretisht:

Në RNM/ PN “Korab - Koritnik”, në ekonominë “Deshat – Maqellar” dhe “Cerjan – Kërçisht” me sipërfaqe prej 92.4 ha.

AdZM-ja Elbasan ka lidhur gjithsej 23 kontrata dhe konkretisht:

Në PK “Shebenik - Jabllanicë”, në ekonominë “Qarrishtë”, “Leten”, “Rrajcë” dhe “Stëblevë” me sipërfaqe prej 502.0 ha.

AdZM-ja Gjirokastrë ka lidhur gjithsej 35 kontrata dhe konkretisht:

Në PK “Bredhi i Hotovës - Dangëlli”, në ekonominë “Petran - Çarçovë”, “Petran – Zavalan, dhe “Dangëlli” me sipërfaqe totale prej 3508. 0 ha.

AdZM-ja Korçë ka lidhur gjithsej 18 kontrata dhe konkretisht:

Në PK “Bredhi i Hotovës - Dangëlli”, në ekonominë “Leskovik” me sipërfaqe 300. 0 ha.

Në ZMBM “Piskal - Shqerri”, në ekonominë “Piskal - Shqerri” me sipërfaqe 953. 0 ha.

Në ZMBM “Guri i Nikes”, në ekonominë “Nicë - Valamarë” me sipërfaqe prej 614. 0 ha.

Në PM “Pogradec”, në ekonominë “Alarup” me sipërfaqe 152. 0 ha.

Në PM “Pogradec”, në ekonominë “Guri i Kuq - Lin” me sipërfaqe 345. 0 ha.

AdZM-ja Tiranë ka lidhur gjithsej 29 kontrata dhe konkretisht:

Në PM “Mali me Gropa - Bizë - Martanesh”, në ekonominë “Linos - Brozh” me sipërfaqe 878. 0 ha.

Në PK “Mali i Dajtit”, në ekonominë “Mner Bastar - Shëmri Selitë” me sipërfaqe prej 987.0 ha.

AdZM-ja Vlorë ka lidhur gjithsej 52 kontrata dhe konkretisht:

Në RNM “Karaburun”, në ekonominë “Karaburun” prej 1274.0 ha.

Në RNM “Karaburun”, në ekonominë “Ana e Detit”, me sipërfaqe prej 400.0 ha.

Në PK “Butrint”, në ekonominë “Aliko - Mile” me sipërfaqe prej 220.0 ha.

Në PK “Butrint”, në ekonominë “Mile - Stillo” me sipërfaqe prej 85.0 ha.

Në RNM “Rrëzomë”, në ekonominë “Rrëzomë” me sipërfaqe prej 218.0 ha.

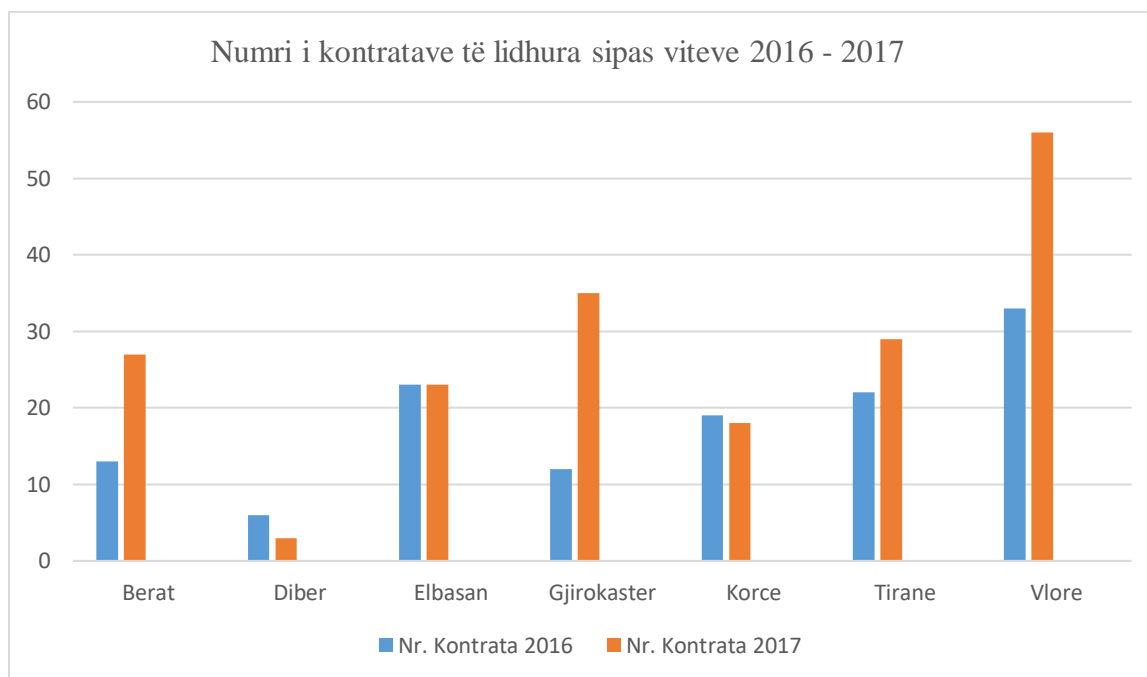
Evidenca përmbledhëse mbi aktivitetit e kullotjes, sipas viteve 2016 dhe 2017.

N/R	AdZM-ja	Nr. kontratave		Sip. (ha)	
		2016	2017	2016	2017
1	Berat	13	27	881.0	1421.0
2	Dibër	6	3	177.0	92.0
3	Elbasan	23	23	586.0	502.0
4	Gjirokastër	12	35	1580.0	3058.0
5	Korçë	19	18	2200.0	2364.0
6	Tiranë	22	29	1865.0	3868.0
7	Vlorë	33	56	1196.0	2197.0
	TOTALI	128	191	8485.0	13502.0

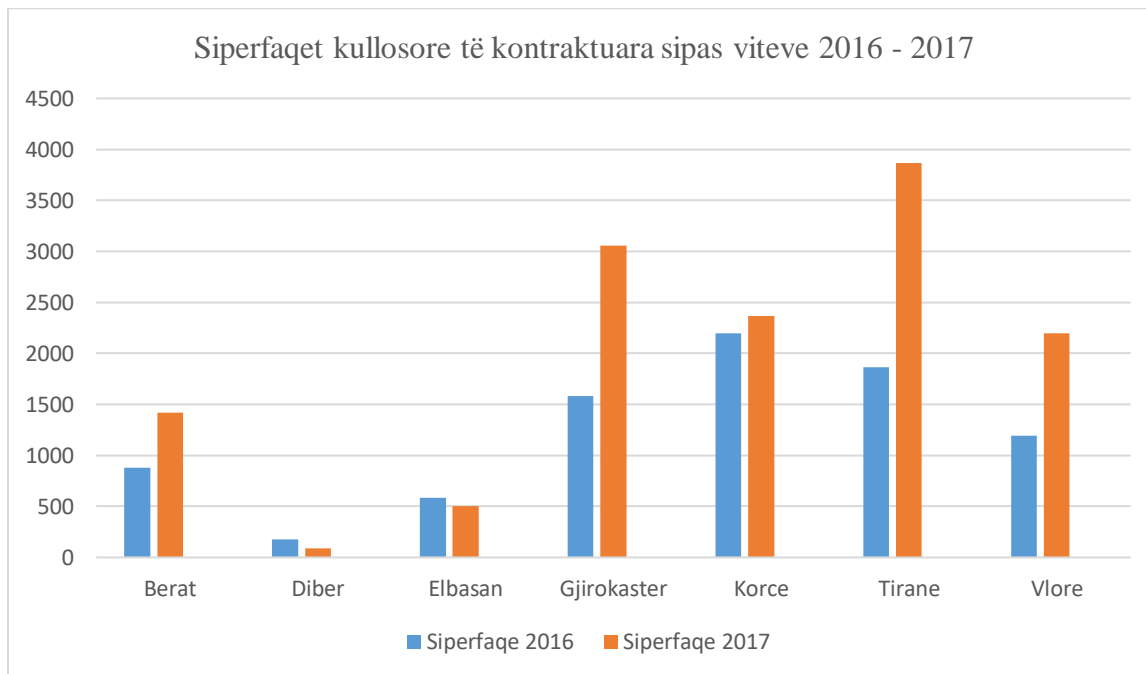
Duke bërë krahasimin midis dy viteve, shikojmë se numri i kontratave që janë lidhur është rritur nga 128 kontrata në 191, pra me 63 kontrata më shumë në vitin 2017, po kështu dhe sipërfaqja kullimore e kontraktuar është rritur nga 8485 ha në 13502 ha, pra gjatë vitit 2017 është kontraktuar 5017 ha më shumë sipërfaqe kullimore. Sipas treguesve kadastralë dhe zonave ku lejohet të ushtrohet veprimtaria e kullotjes në territorin e zonave të mbrojtura, gjejmë se si numri i kontratave dhe sipërfaqja kullimore ku lejohet të ushtrohet kjo veprimtari duhet të rritet, kjo e konfirmuar dhe nga AdZM-të.

Duke analizuar treguesit e mësipërm vihet re se AdZM-ja Dibër ka zvogëlim të numrit të kontratave nga 6 në 3 dhe të sipërfaqes së kontraktuar nga 177 ha në 92 ha. Duhet nxjerrë arsyeja dhe gjetur zgjidhja për vitin 2018.

Treguesit krahasues midis dy viteve cituar më lart i japim dhe grafikisht, si për numrin e kontratave (grafiku nr. 1) ashtu dhe për sipërfaqet e kullotave të kontraktuara (grafiku nr.2).

Në grafikun më poshtë jepen sipërfaqet kullosore zonë e mbrojtur, ku janë lidhur kontrata qiraje sipas AdZM-ve

- ❖ Burim tjetër ku mund të realizohen të ardhura në territoret e zonave të mbrojtura është dhe **Dhënia në përdorim e këtyre sipërfaqeve me kontratë qiraje** subjekteve apo personave fizik për zhvillimin e veprimtarive të lejuara. Kështu në zbatim ligjit nr. 81/2017 “Për zonat e mbrojtura” dhe në zbatim të Urdhërit të Ministrit të Mjedisit nr. 129, datë 23.06.2016 “Për miratimin e procedurës së dhënies në përdorim me kontratë qiraje të sipërfaqeve të zonave të mbrojtura”, gjatë vitit 2017 pranë AdZM-ve nga subjekte të ndryshëm janë paraqitur kërkesa të ndryshme për zhvillim veprimtarish të lejuara brenda territorit të zonave të mbrojtura dhe konkretisht:

Në AdZM-në e Lezhës janë dërguar 8 (tetë) kërkesa nga subjekte apo persona fizik për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura. Pas shqyrtimit dhe vlerësimit të kërkesave (dokumentacionit shoqërues), me miratim nga AKZM ka lidhur kontrata qiraje për dhënie në përdorim të sipërfaqes zonë e mbrojtur dhe konkretisht:

Në RNM “Kune – Vain – Tale” në ekonominë pyjore Shëngjin – Tale, në zonë Rekreative (ZR), janë shqyrtuar e vlerësuar për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 6 (gjashtë) kërkesa për zhvillimin e veprimtarive të lejuara “Vendosje njësi portative provizore prej druri”.

Në RNM “Fushë Kuqe – Patok – Ishëm” në ekonomisë pyjore “Fushë Kuqe – Negel”, në zonë të përdorimit të tradicional (ZPT), janë shqyrtuar e vlerësuar për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 2 (dy) kërkesa për zhvillimin e veprimtarive të lejuara “Vendosje njësi portative provizore prej druri”.

Në AdZM-në e Tiranës janë dërguar 3 (tre) kërkesa nga subjekte apo persona fizik për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura. Pas shqyrtimit dhe vlerësimit të kërkesave

(dokumentacionit shoqërues), me miratim nga AKZM ka lidhur kontrata qiraje për dhënie në përdorim të sipërfaqes zonë e mbrojtur dhe konkretisht:

Në PK “Mali i Dajtit” në ekonominë pyjore Vërri, në zonën e përdorimit tradicional (ZPT), është shqyrtuar e vlerësuar për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 1 (një) kërkesë për zhvillimin e e veprimtarive të lejuara “Vendosje njësi portative provizore prej druri”.

Në PK “Mali i Dajtit” në ekonominë pyjore Shkallë, në zonën e përdorimit tradicional (ZPT), janë shqyrtuar e vlerësuar për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 2 (dy) kërkesa për zhvillimin e e veprimtarive të lejuara “Vendosje njësi portative provizore prej druri”.

AdZM-ja Fier ka pranuar dhe shqyrtuar 1 (një) kërkesë nga një subjekt për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura dhe ka lidhur kontratë për dhënie në përdorim të sipërfaqes me kontratë qiraje dhe konkretisht:

Në PK “Divjakë - Karavasta” në ekonomisë pyjore Pisha Divjakë, Graxhisht dhe Gjinarukë, klasifikuar si zonë përdorimit të qëndrueshëm (ZPQ), ka vlerësuar se është dakort për zhvillimin e veprimtarisë “Vjelje degëzash për buqeta”

AdZM-ja Gjirokastrë ka pranuar dhe shqyrtuar 1 (një) kërkesë nga një subjekt për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura dhe ka lidhur kontratë për dhënie në përdorim të sipërfaqes me kontratë qiraje dhe konkretisht:

Në PK “Bredhi i Hotovës - Dangëlli” në ekonomisë pyjore “Lomnicë”, zonë e përdorimit të qëndrueshëm (ZPQ), për zhvillimin e veprimtarisë “Vendosje njësi portative të përkohshme prej druri”

Në AdZM-në e Korçës janë dërguar nga subjekte apo persona fizik 2 (dy) kërkesa për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura. Pas shqyrtimit dhe vlerësimit të kërkesave (dokumentacionit shoqërues), me miratim nga AKZM ka lidhur kontrata qiraje për dhënie në përdorim të sipërfaqes zonë e mbrojtur dhe konkretisht:

Në PMU/T “Pogradec” në ekonominë pyjore “Guri i Kuq – Lin”, në zonën e zhvillimit të qëndrueshëm (ZZHQ), është shqyrtuar e vlerësuar, për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 1 (një) kërkesë për zhvillimin e e veprimtarive të lejuara “Agropylyari, mbjelleje të fidanash frutor të llojit Bajame”.

Në PMU/T “Pogradec” në ekonominë pyjore “Alarup”, në zonën e zhvillimit të qëndrueshëm (ZZHQ), është shqyrtuar e vlerësuar, për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 1 (një) kërkesë për zhvillimin e e veprimtarive të lejuara “Kultivim bimë mjekësore eterrovajore - tanifere”.

AdZM-ja Elbasan ka pranuar dhe shqyrtuar 1 (një) kërkesë bërë nga një subjekt për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura dhe ka lidhur kontratë për dhënie në përdorim të sipërfaqes me kontratë qiraje dhe konkretisht:

Në PK “Shebenik - Jabllanicë” në ekonomisë pyjore “Rrajc”, në zonën e përdorimit tradicional (ZPT), është shqyrtuar e vlerësuar kërkesa e dhënies në përdorim me kontratë qiraje për zhvillimin e veprimtarisë “Konservim dhe përmirësim gjenetik”

Në AdZM-në e Shkodrës janë dërguar nga subjekte 2 (dy) kërkesa për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura. Pas shqyrtimit dhe vlerësimit të kërkesave (dokumentacionit shoqërues), me miratim nga AKZM ka lidhur kontrata qiraje për dhënie në përdorim të sipërfaqes zonë e mbrojtur dhe konkretisht:

Në PMU/T “Lumi Buna - Velipojë” në ekonominë pyjore “Rezervat”, janë shqyrtuar e vlerësuar, për dhënie në përdorim me kontratë qiraje 2 (dy) kërkesat për zhvillimin e veprimtarive të lejuara “Vendosje çadrash kampingu, kënde lojrash për fëmijë”.

AdZM-ja Vlorë ka pranuar dhe shqyrtuar 1 (një) kërkesë nga një subjekt për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura dhe ka lidhur kontratë për dhënie në përdorim të sipërfaqes me kontratë qiraje dhe konkretisht:

Në MN “Syri i Kaltër” në ekonominë pyjore “Dhrovjan”, ku ka vlerësuar se është dakort për zhvillimin e veprimtarisë “Vendosje e një qendre Informacioni për turistët ”

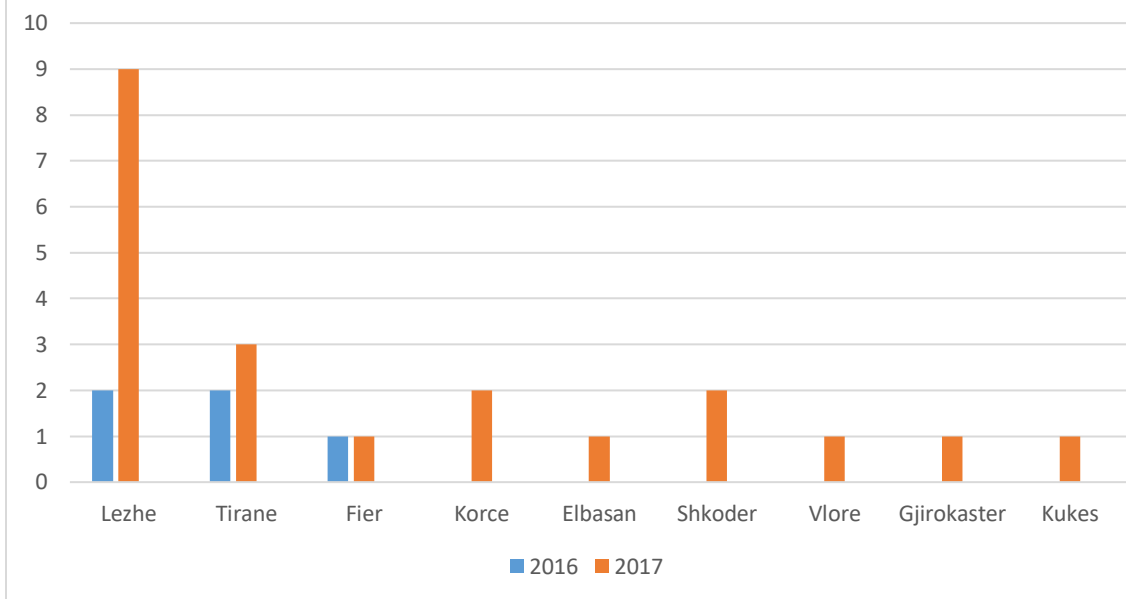
AdZM-ja Kukës ka shqyrtuar dhe vlerësuar kërkesën e 1 (një) subjekti për zhvillimin e veprimtarive të lejuara në zonat e mbrojtura dhe ka lidhur kontratë për dhënie në përdorim të sipërfaqes me kontratë qiraje dhe konkretisht:

Në PN “Korab - Koritnik” në ekonominë pyjore “Shishtavec - Zapod”, ku ka vlerësuar se është dakort për zhvillimin e veprimtarisë “Vendosje çadrash kampingu, kënde lojrash për fëmijë”.

Nr	ZM	AdZM	Numri i kontratave	
			2016	2017
1	RNM “Kune – Vain–Tale”	Lezhë	1	7
	RNM “Fushë Kuqe – Patok – Ishëm”		1	2
2	PK “Mali i Dajtit”	Tiranë	1	3
3	PM “Mali me gropa – Bizë - Martanesh		1	0
3	PK “Divjakë - Karavasta”	Fier	1	1
4	PMU/T “Pogradec”	Korçë	0	2
5	PK “Shebenik - Jabllanicë”	Elbasan	0	1
6	PMU/T “Lumi Buna - Velipojë”	Shkodër	0	2
7	MN “Syri i Kaltër”	Vlorë	0	1
8	PK “Bredhi i Hotovës – Dangëlli”	Gjirokastër	0	1
9	PN “Korab - Koritnik”	Kukës	0	1
	Totali		5	21

Duke bërë krahasimin midis dy viteve, vërejmë se numri i kontratave që janë lidhur është rritur nga 5 kontrata në vitin 2016 në 21 në vitin 2017, pra gjatë vitit 2017 janë lidhur 16 kontrata më shumë ose. Sipas treguesve kadastralë dhe zonave ku lejohet të ushtrohet veprimtaria e kullotjes në territorin e zonave të mbrojtura, gjykojmë se si numri i kontratave dhe sipërfaqja kullimore ku lejohet të ushtrohet kjo veprimtari duhet të rritet, kjo e konfirmuar dhe nga AdZM-të.

Krahasimi midis viteve 2016 - 2017

Po kështu, sektori i menaxhimit në zbatim të Urdhërit të MM Nr. 129, datë 23.06.2016 “Për miratimin e procedurës së dhënies në përdorim me kontratë qiraje të sipërfaqeve të zonave të mbrojtura” dhe plotësimit të kriterëve sipas “Aneksit” të këtij urdhëri që duhen përmbushur nga AdZM-të dhe subjekti kërkues, i ka shqyrtuar e analizuar me hollësi kërkesat e paraqitura duke iu referuar vlerësimit të AdZM-ve dhe specifikave teknike që ka kërkesa e subjektit. Drejtoria e Menaxhimit, Projekteve dhe Monitorimit (Sektori i Menaxhimit), pas verifikimit edhe një herë për vendodhjen dhe dokumentacionit shoqërues, ka përgatitur MEMO-n dhe Urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm për miratimin e lidhjes së kontratës nga AdZM-ja.

- ❖ Gjatë këtij viti janë lidhur kontrata me qira për dhënie në përdorim sipërfaqe të fondit pyjor/kullor zonë e mbrojtur edhe me subjektet për ndërtim HEC-i miratuar me Urdhër të Ministrit të Mjedisit “Për heqje dhe dhënie në përdorim të sipërfaqes zonë e mbrojtur dhe konkretisht:

Në AdZM-në Kukës është lidhur kontratë qiraje për sipërfaqen zonë e mbrojtur dhënë në përdorim, në PN “Korab – Koritnik”, për subjektin “REKA Energy” shpk.

Në AdZM-në Kukës është lidhur kontratë qiraje për sipërfaqen zonë e mbrojtur dhënë në përdorim, në PN “Korab – Koritnik”, për subjektin “Fatjon & Rruga Ura asfaltim Nr.2 Elbasan” shpk me aktivitet ndërtim HEC-i

Në AdZM-në Kukës është lidhur kontratë qiraje për sipërfaqen zonë e mbrojtur dhënë në përdorim, në PK “Lugina e Valbonës”, për subjektin “DRAGOBIA Energy” shpk.

Në AdZM-në Kukës është lidhur kontratë qiraje për sipërfaqen zonë e mbrojtur dhënë në përdorim, në PN “Korab - Koritnik”, për subjektin “ALBANIA FERRO” shpk, për prodhim kuarci.

Në AdZM-në Dibër është lidhur kontratë qiraje për sipërfaqen zonë e mbrojtur dhënë në përdorim, në PM “Mali me Gropa – Bizë – Martanesh”, për subjektin “SGD” shpk.

Nr	Subjekti	Veprimtaria	Zona e Mbrojtur	AdZM-ja
1	“Reka Energy”	Ndërtim HEC-e	PN “Korab – Koritnik”	Kukës
2	“Fatjon & Rruga Ura nr.2 Elbasan”	Ndërtim HEC-i	PN “Korab – Koritnik”	Kukës
3	“Dragobia Energy”	Ndërtim HEC-i	PK “Lugina Valbonës”	Kukës
4	“Alnania FERRO”	Karrier kuarci	PN “Korab – Koritnik”	Kukës
5	“SGD”	Ndërtim HEC-i	PM “Mali me gropa – Bizë – Martanesh”	Dibërr

Sektori i menaxhimit gjithashtu ka kërkuar që kjo rrugë të ndiqet dhe për rastet e kontratave që janë në vazhdim (kontrata të mbartura nga ish-DRSHP-të), ku AdZM-të rivlerësojnë gjithë dokumentacionin ekzistues në arshivat e këtyre drejtorive apo dërguar nga subjekti. Kështu në bashkëpunim me Drejtorinë e Financës dhe shërbimeve të brendshme dhe AdZM-të përkatëse po ndjekim dhe kontrollojmë pagesat vjetore, likuidimi financiar të tyre për çdo vit dhe detyrimet e pa paguara, detyrë e kërkuar dhe nga auditi i KLSH-së. AdZM-të janë porositur ta ndjekin në vijimësi këtë problem. Kjo detyrë po ndiqet në zbatim të Urdhërit të Drejtorit të Përgjithshëm nr. 557, datë 30.05 2016 “Për ndjekjen dhe zbatimin e kontratave të lidhura me ish- DRSHP-të dhe vazhdim”.

- ❖ Gjatë monitorimit dhe verifikimeve nga AdZM-të janë konstatuar dhe subjekte të cilët kryjnë veprimtari për nxjerrje minerali të kromit në PK “Shebenik – Jabllanicë” ku tashmë po kërkojnë të lidhin kontrata. Lidhur me këtë problem kemi diskutuar vazhdimisht dhe me sektorin e menaxhimit të AdZM-ve Elbasan, Dibër dhe Korçë. Për këtë problem po studiojmë me hollësi çdo dosje paraqitur nga subjektet, në zbatim të Ligjit nr. 81, datë 04.05.2016 “Për zonat e mbrojtura”, duke analizuar, kategorinë e zonës së mbrojtur, zonimin e brendshëm të vendodhjes së karrierës, projektin teknik të zbatimit së bashku me gjurmën e shtrirjes së aseteve mbështetëse, afatin e lejes konçensionare, afatin e lejes mjedisore, VNM-në, projektin e rehabilitimit etj.
- ❖ Detyrë shumë e rëndësishme për sektorin e menaxhimit gjatë vitit 2017 ka qënë; shqyrtimi, dhe vlerësimi i kërkesave, dërguar nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM) në rrugë elektronike për zhvillimin e veprimtarive të ndryshme në territorin e zonave të mbrojtura. **“Dhënie mendimi”** janë përgatitur bazuar në ligjin nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për Zonat e Mbrojtura” të ndryshuar dhe më pas në zbatim të ligjit nr. 81, datë 04.05.2017 “Për zonat e mbrojtura”, të akteve të tjera nënligjore si VKM-së së shpalljes së zonës së mbrojtur, zonimit të brendshëm e planit të menaxhimit, bazuar në strategjinë kombëtare për zonat e mbrojtura, zhvillimit për një menaxhim të qëndrueshëm të zonave të mbrojtura dhe së fundmi dhe të PPV-ve të bashkive.

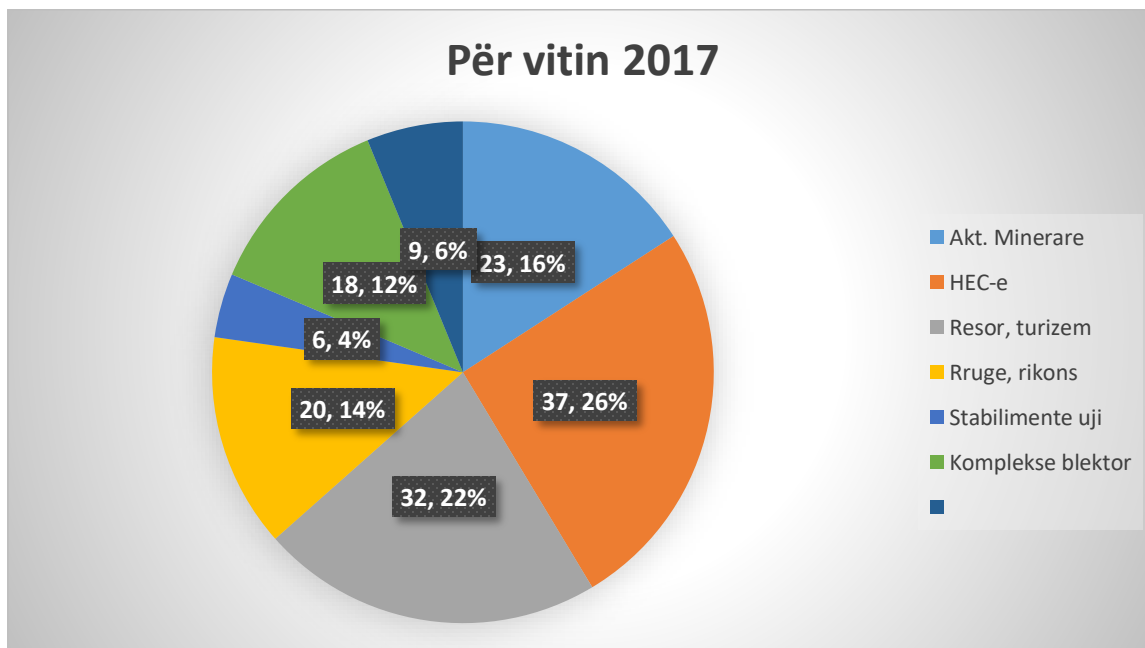
❖ Gjatë vitit 2017 janë përgatitur për “Dhënie Mendimi” gjithsej 147 raste nga këto:

- Aktiviteti minerare (miniera kromi dhe gurore): 23,
- Ndërtim HEC-e dhe rivënie në punë të HEC-e: 37
- Ndërtime resortesh, bar-restorante, kabanone mobiljesh komplekse turizmi etj. : 32,

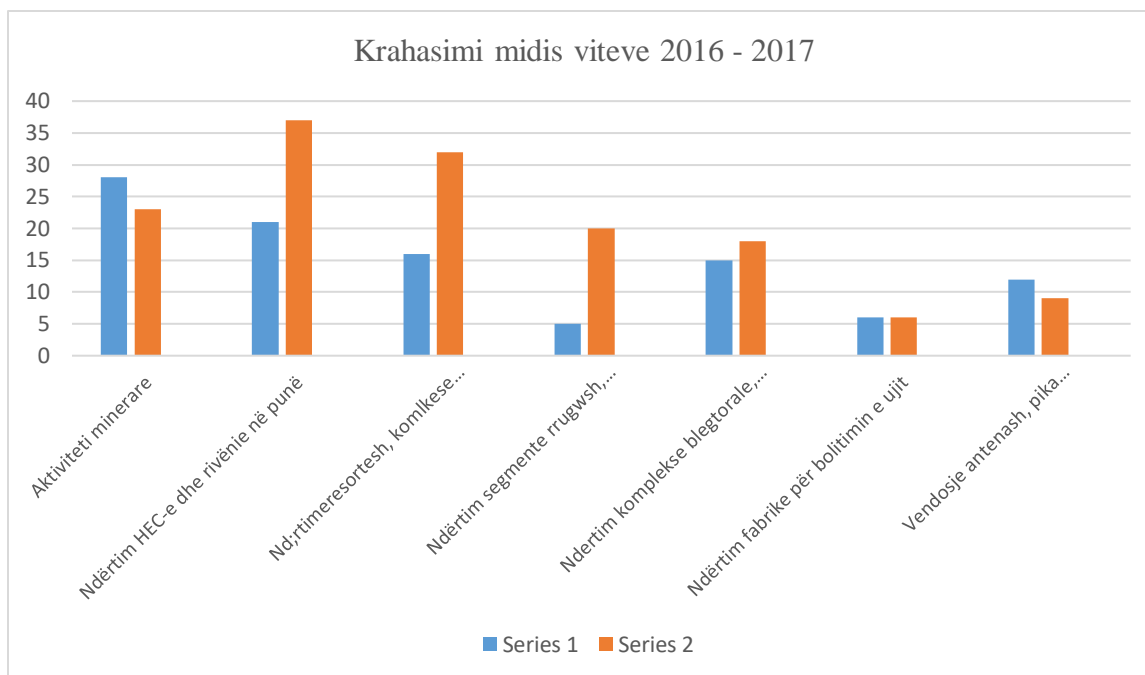

- Ndërtim segmente rrugësh, rikonstruksion, rikualifikim e rehabilitim pika kalimi etj. :20,
- Ndërtim segmente rrugësh, rikonstruksion, rikualifikim e rehabilitim pika kalimi etj: 6,
- Ndërtim kompleksi blegtorale, për pularitë, për peshkun, projekte agropylltarie, etj: 18,
- Vendosje antenash, pika transmetimi, nënstacione etj : 9,

Më poshtë po japim grafikisht rastet “Për Dhënie mendimi”, shprehur në numër rastesh, sipas aktiviteteve të kërkuara nga subjektet:

Nr	Lloji i veprimtarive	viti 2016	viti 2017
1	Aktiviteti minerare (miniera kromi dhe gurore)	28	23
2	Ndërtim HEC-e dhe rivënie në punë të HEC-e	21	37
3	Ndërtime resortesh, bar-restorante, kapanone mobiljesh komplekse turizmi etj	16	32
4	Ndërtim segmente rrugësh, rikonstruksion, rikualifikim e rehabilitim pika kalimi etj	5	20
5	Ndërtim kompleksi blegtorale, për pularitë, për peshkun, projekte agropylltarie, etj	15	18
6	Ndërtim fabrike për bolitimin e ujit, vënie impiantesh dhe mendime mbi strategjinë e ujit etj.	6	6
7	Vendosje antenash, pika transmetimi, nënstacione etj	12	9
	TOTALI	103	147

Sipas grafikut vihet re se kërkesat e subjekteve të ndryshëm për të zhvilluar veprimtari në territorin e zonave të mbrojtura ka tendencë në rritje nga 103 raste gjatë vitit 2016 në 147 raste gjatë vitit 2017, po kështu konstatohet se kjo tendencë rritje është në të gjitha grupimet e kërkesave. Kështu për grupimin e këkesave nr. 4 “Ndërtim segmente rrugësh, rikonstruksion, rikualifikim e rehabilitim pika kalimi etj” rritja është më e madhe, më pas vjen grupimi nr. 3-të me 50% , i HEC-ve etj.

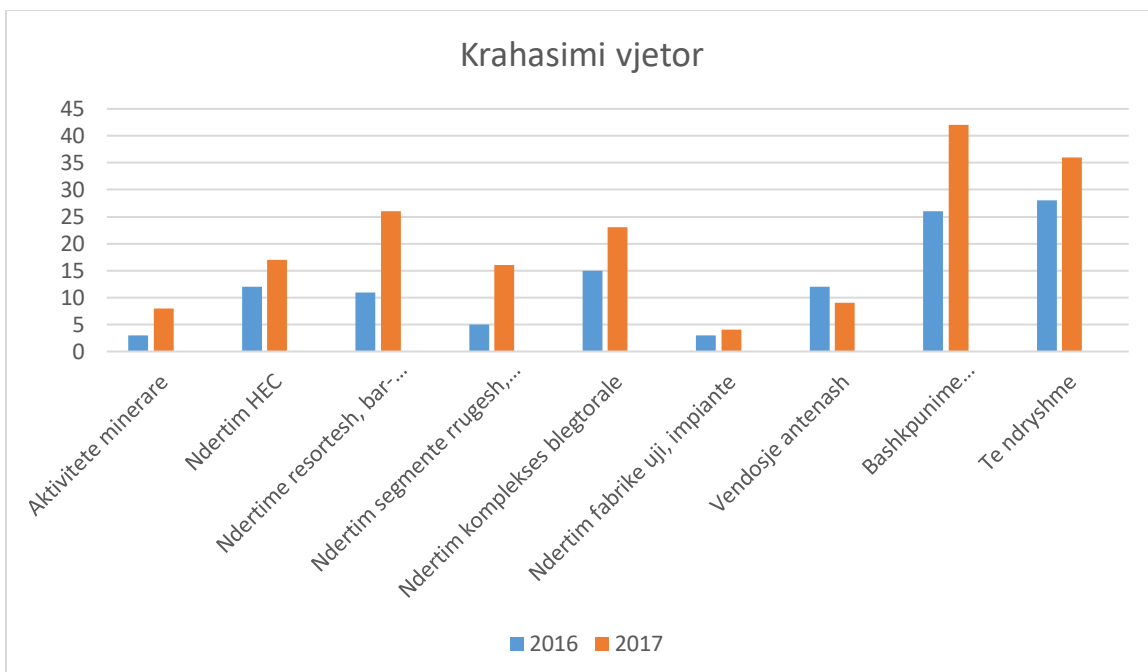
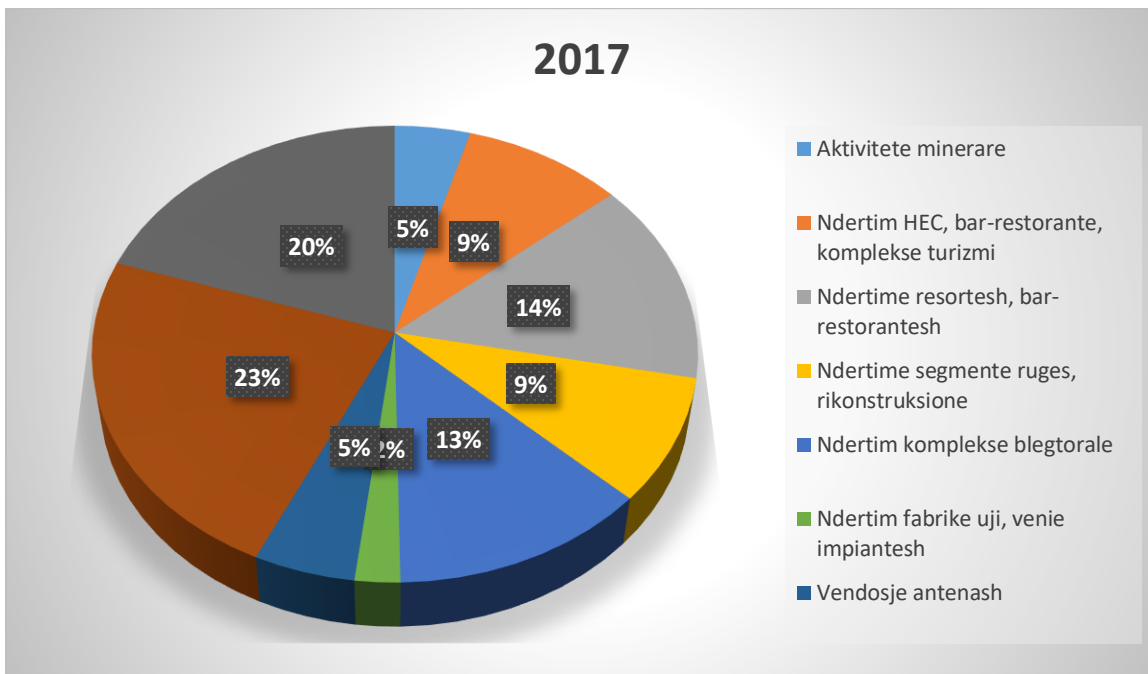
- ❖ Detyrë tjetër shumë e rëndësishme për sektorin e menaxhimit gjatë vitit 2017 ka qënë; shqyrtimi, vlerësimi dhe përgatitja e përgjigjeve për këkesat ardhur në rrugë shkresore, dërguar nga subjekte, individë, institucione, shoqata të ndryshme etj, për zhvillimin e veprimtarive të ndryshme në territorin e zonave të mbrojtura. **“Përgjigjet”** janë përgatitur bazuar në ligjin nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për Zonat e Mbrojtura” të ndryshuar dhe më pas në zbatim të ligjit nr. 81, datë 04.05.2017 “Për zonat e mbrojtura”, të akteve të tjera nënligjore si VKM-së së shpalljes të zonës së mbrojtur, zonimit të brendshëm e planit të menaxhimit, bazuar në strategjinë kombëtare për zonat e mbrojtura, zhvillimit për një menaxhim të qëndrueshëm të zonave të mbrojtura dhe së fundmi dhe të PPV-ve të bashkive si dhe të akteve ligjore ndërkombëtare.

Gjatë vitit 2017, janë përgatitur dhe kthyer përgjigje 181 shkresave të ndryshme ardhur nga subjekte, individë, institucione, shoqata të ndryshme etj dhe konkretisht jepen të grupuara si në tabelën më poshtë:

Nr	Lloj i veprimtarive	Viti 2016	Viti 2017
1	Aktiviteti minerare (miniera kromi dhe gurore)	3	8
2	Ndërtim HEC-e dhe rivënie në punë të HEC-e	12	17
3	Ndërtime resortesh, bar-restorante, kapanone mobiljesh komplekse turizmi etj	11	26
4	Ndërtim segmente rrugësh, rikonstruksion, rikualifikim e rehabilitim pika kalimi etj	5	16
5	Ndërtim kompleksi blegtorale, për pularitë, për peshkun, projekte agropylltarie, etj	15	23

6	Ndërtim fabrike për bolitim e ujit, vënie impiantesh dhe mendime mbi strëgjinë e ujit etj.	3	4
7	Vendosje antenash, pika transmetimi, nënstacione etj	12	9
8	Bashkëpunim ndërinstytucionale	26	42
9	Të ndryshme	28	36
	TOTALI	115	181

Më poshtë japim grafikisht përqindjen që zë çdo grupim veprimtarishë, ku janë përgatitur përgjigjet shkresore për vitin 2017. Vihet re grupimi nr. 8 “Bashkëpunim ndërinstytucional” zë peshën më të madhe. Kjo tregon tendencës në rritje të lidhjes dhe komunikimin shkresor me institucione të ndryshme shtetërore si me AKPT, AZHT, ALUIZNI, MBZHR, Bashkitë, Njësitë Administrative etj.

Duke bërë krahasimin midis dy viteve ka tendencë rritje nga 115 shkresa ardhur gjatë vitit 2016 në 181 të tilla gjatë vitit 2017. Gjithashtu kjo tendencë ka ndjekur rritje edhe sipas grupimit të veprimtarive që trajtohen në shkresat e ardhura, përveç grupimit nr. 7 “Vendosje antenash, pika transmetimi, nënstacione etj”, e cila ka rënie rastesh. Për grupimet nr. 3 dhe 4, kanë qënë numër rastësh më shumë.

❖ Një nga drejtimet kryesore të punës me zonat e mbrojtura mjedisore është dhe zhvillimi i qëndrueshëm i turizmit në natyrë si atraksioni kryesor në vendin tonë. Deri më sot janë evidentuar rreth 54 pika turistike brenda territorit të zonave të mbrojtura mjedisore, por jo të gjitha të frekuentuara sa duhet Grumbullimi dhe mbledhje e të dhënave (numrit të vizitorëve/turistëve), është realizuar duke u mbështetur në:

1. Informacionet (numri i vizitorëve/turistëve) që janë regjistruar pranë strukturave tatim– taksave të pushtetit vendor për pikat turistike që gjenden brenda sistemit të zonave të mbrojtura.
2. Informacionin i të dhëna (numri i vizitorëve/turistëve) që rezultojnë nga subjektet e resorteve dhe bujtinave ku kanë drekuar apo fjetur.
3. Të dhënat (numri i vizitorëve/turistëve), që rezultojnë sipas sontazheve të kryera nga stafet e AdZM-ve, të dhënat e skedave intervistave të realizuara në pika dhe zona të ndryshme.

Referuar të dhënave të dërguar nga 12 Administratat Rajonale të Zonave të Mbrojtura (AdZM) në nivel qarku, për numrin e vizitorëve që kanë hyrë në territoret e ZM-ve, për periudhën Janar – Dhjetor 2017, numri i vizitorëve vendas dhe të huaj ka qënë gjithsej 2 722 744 vizitorë:

- Vizitorë vendas gjithsej 2 033 057 vizitorë
- Vizitorë të huaj gjithsej 689 687 vizitorë

Nga këto:

- Vizitorë (ditorë), afërsisht rreth 1.850.000.
- Vizitorë, (qëndrim në hotele/bujtina disa ditore) rreth 872750.

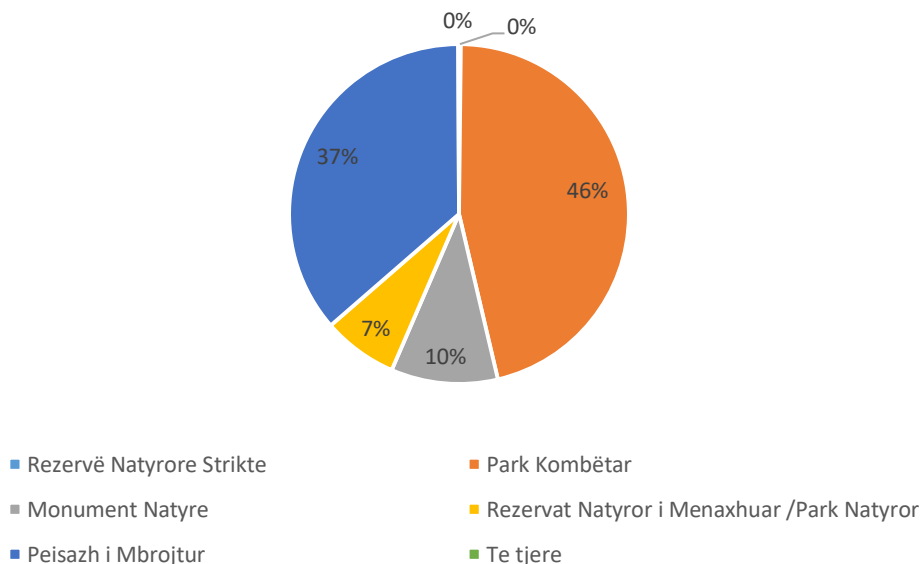
Në tabelën më poshtë, japim numrin e vizitorëve/turistëve, për çdo zonë të mbrojtur (ZM), shumën e vizitorëve për çdo kategori të zonave të mbrojtura dhe numrin totale të tyre.

Nr.	Kategoria/Emërtimi	Nr. Vizitorëve, viti 2017
I	Rezervë Natyrore Strikte	
	“Lumi i Gashit”	4750
1	Sub-Total	4750
II	Park Kombëtar	
1	“Bredhi i Drenovës”	1150
2	“Bredhi i Hotovës”	1501
3	“Butrint”	167798
4	“Divjakë – Karavasta”	407267
5	“Lugina e Valbonës”	123180
6	“Mali i Dajtit”	107949
7	“Mali i Tomorrit” (Kulmak)	161876
8	“Prespa”	95350
9	“Qafshamë”	9470
10	“Shebenik – Jabllanicë”	7894
11	“Theth”	77800

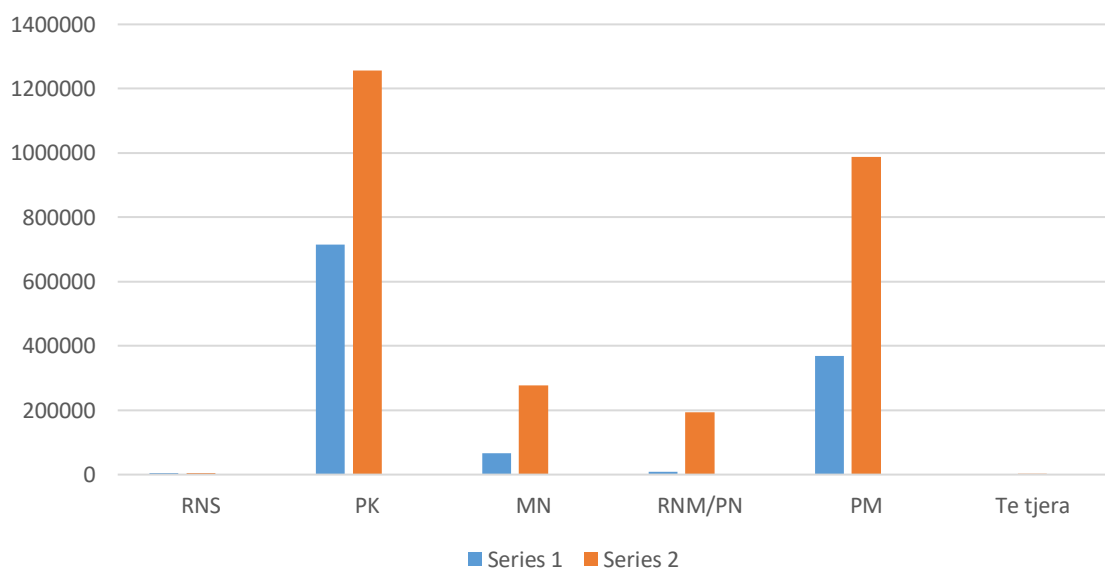
12	“Llogara”	64594
13	“Lura”	1685
14	PKD “Karaburun – Sazan”	28933
	Sub-Total	1256447

	Monument Natyre	Nr. Vizitorëve, viti 2017
III	"Kanionet e Osumit"	1517
1	“Bredhi i Sotirës”	544
2	"Kanioni i Holtës"	844
3	“Ujëvara e Sotirës”	1669
4	“Liqeni i Zi”	843
5	Kanionet e Sinecit	380
6	“Rrepet e Byshekut”	1356
7	“Shpella e Sarasalltikut”	34750
8	“Syri i Kaltër”	64495
9	“Ishujt e Ksamilit”	24990
10	“Shpella e Haxhi Alisë”	11187
11	“Shpella dhe Gjiri i Gramës”	1913
12	“Ishulli Zvërnec”	11452
13	“Ujrat Termale” Langaricë	23525
14	“Kepi i Rodonit”	7650
15	“Plazhi Shën Pjetër”	104060
16	“Bredhi i Zhejit”	552
17	“Kanionet e Nivicës”	200
18	“Pisha e fushëkuqes” Gjinar	1808
19	Të tjerë	76956
	Sub-Total	276691
IV	Rezervat Natyror i Menaxhuar /Park Natyror	
1	“Korab – Koritnik”	19919
2	"Liqeni i Shkodrës"	120800
3	“Cangoj”	5150
4	“Kune – Vain- Tale”	3058
5	“Rrushkull”	5200
6	“Karaburun”	22600
7	“Pishë Poro”	17560
	Sub-Total	194287
	Peisazh i Mbrojtur	
V	"Lumi Buna-Velipojë"	374000
1	"Mali me gropa-Bizë-Martanesh"	2225
2	“Liqeni i Pogradecit”	444170
3	Sub-Total	988506
	Të tjera	2063
	Total i përgjithshëm	2722744

Grafiku 11

Krahasimi vjetor

Paraqitja grafike e të dhënave (numri i vizitorëve/turistëve), sipas kategorive të zonave të mbrojtura (ZM), jepet në grafikun më poshtë. Shprehur në përqindje, numri i vizitorëve/turistëve që zënë ndaj numrit të tyre gjithsej për çdo kategori është:

- Kategoria I, Rezervë Strikte Natyrore (RSN), numri i vizitorëve/turistëve që kanë frekuentuar zë 0.23%, ndaj numrit total të vizitorëve/turistëve për periudhën Janar – Shtator 2017.
- Kategoria II, Park Kombëtar (PK), numri i vizitorëve/turistëve që kanë frekuentuar zë 50%.
- Kategoria III, Monument Natyre (MN), numri i vizitorëve/turistëve zë 4%, ndaj numrit total.
- Kategoria IV, Rezervat Natyror i Menaxhuar/Park Natyror (RNM/PN), numri i vizitorëve/turistëve që kanë frekuentuar gjatë kësaj periudhe, zë 8%.
- Kategoria e V, PM (peizazh i mbrojtur), numri i vizitorëve/turistëve zë 38%, ndaj numrit total.
- Nëse bëjmë krahasimin e të dhënave (numrit të vizitorëve/turistëve) që kanë frekuentuar brenda kategorisë së zonave të mbrojtura (pikave turistike), vërejmë se:

• Në kategorinë e II-të PK, (park kombëtar), këto zona janë frekuentuar më shumë nga të gjitha kategoritë e tjera dhe zënë 50% të numrit të vizitorëve/turistëve. Më pas vjen kategoria PM (Peizazh i mbrojtur) me 37.77%, kategoria RNM/PN me 8%, kategoria MN me 4 % dhe në fund kategoria RNS me 0.23%.

Brenda kategorisë e II-të PK (park kombëtar), numri më i madh i vizitorëve/turistëve është në PK “Divjakë – Karavasta” me 383 000, ndërsa me më pak vizitorë/turistë, është PK “Drenovë” me 900 vizitorë.

Në kategorinë e III-të, MN (monument natyror), numri më i madh vizitorësh/turistë, është në MN “Shpella e Sarasalltikut” me 34750, në MN “Syri i kaltër” me 29.910 vizitorë/turistë e kështu me radhë dhe numrim më të vogël e ka patur MN “Dushku i Lleshanit” me 43 vizitorë/turistë.

Në kategorinë e IV-rt RNM/PN, është frekuentuar më shumë "Liqeni i Shkodrës" me 105225 vizitorët/turistët. Gjithashtu vihet re se është frekuentuar shumë edhe PN “Korab – Koritnik” me 40.230 vizitorë/turistë, ku për vitin 2016 ky park natyror është frekuentuar me 175 vizitorë.

Në kategorinë e V-të PM (peizazh i mbrojtur) më shumë është frekuentuar PM “Liqeni i Pogradecit” me 390.000 vizitorë/turistë.

Për vitin 2017, për periudhën Janar – Shtator 2017, vihet re tendenca e rritjes së numrit vizitorëve/turistëve që frekuentojnë PK, PM, dhe MN. Gjykojmë se kjo ka ardhur si rrjedhojë

- ❖ Në kuadër të krijimit të bashkive të reja dhe transferimit të fondit pyjor/kullosor me VKM nr. 433, datë 06.08.2016 u konstatua se disa parcela të ekonomi pyjore/kullosore që janë në zonë të mbrojtur i kishin kaluar bashkive respektive apo dhe raste parcelash kur nuk janë të zonës së mbrojtur sipas formularit nr. 4 po nuk janë pasqyruar dhe në listat e transferimit të bashkive të reja sipas VKM-së 433, datë 06.08.2016.

Ndodhur para gjendjes ku disa parcela pyjore (pjesë përbërëse e zonavë të mbrojtura) brenda kufinjëve natyror të tyre, ishin transferuar bashkive, u kërkua që AdZM-të të bashkëpunonin me strukturat pyjore të bashkive respektive.

Në zbatim të Udhëzimit Nr. 1, datë 26.01.2017 “Për mbajtjen e kadstrës së fondit pyjor dhe kullosor kombëtar”, sektori i menaxhimit i kërkoi çdo AdZM-je plotësimin e formularëve kadastral, me gjendjen që ka si dhe specialistët që janë ngarkuar për mbajtjen, rregullimin dhe saktësimin e sipërfaqeve kadastrale të zonave të mbrojtura duke koordinuar e krahasuar të dhënat kadastrale të formularit nr. 4 për zonat e mbrojtura me të dhënat (parcelat pyjore/kullosore), transferuar pranë bashkive të reja të bëjnë rakordimet pranë AKZM-së.

Gjatë punës u konstatua se ka raste ku parcela të ekonomive pyjore/kullosore janë të mbivendosura, apo sipërfaqja totale e zonës së mbrojtur sipas VKM-së së shpallur nuk rrezulton e tillë, pasi ka mbi

vendosje të tyre punuar sipas hartave të ekonomive pyjore. Ndodhur para kësaj gjendje po punojmë duke saktësuar hartat e këtyre ekonomive me hartën e zonës së mbrojtur të miratuar. Meqenëse gjatë punës në terren u konstatuan raste ku kishte mbivendosje të sipërfaqeve të parcelave pyjore/kullosore zonë e mbrojtur me ato të transferuar bashkive, Ministria e Mjedisit dërgoj shkresën nr. 8057 prot., datë 09.12.2016 “Mbi azhornimin e të dhënave kadastrale pyjore/kullosore dhe problematikën e transferimit”.

Gjatë punës është konstatuar se ka raste ku parcela të ekonomive pyjore/kullosore janë të mbivendosura, apo sipërfaqja totale e zonës së mbrojtur sipas VKM-së së shpallur nuk rrezulton e tillë, pasi ka mbi vendosje të tyre punuar sipas hartave të ekonomive pyjore. Ndodhur para kësaj gjendje po punojmë duke saktësuar hartat e këtyre ekonomive me hartën e zonës së mbrojtur të miratuar. Duke bërë përputhjen e tyre janë vërejtur probleme si:

Kjo ishte në përgjithësi panorama e gjendjes kadastrale për zonat e mbrojtura, problematikat lidhur me to dhe sugjerimet e dhëna për vazhdimin e këtij procesi. Duke bashkëpunuar me specialistët e GIS-it për të realizuar përputhshmërinë e treguesve kadastralë, sipërfaqet, përbërja e grumbujve pyjor, pronësia etj, është një punë që duhet të ndiqet me përparësi gjatë këtij viti ku përkon dhe me procesin e Inventarizimit Kombëtar të Pyjeve në Shqipëri.

Një ndër detyrat kryesore për vitin 2017 ka qënë dhe saktësimi e standartizimi i sipërfaqeve kadastrale për zonat e mbrojtura, ndryshimet e bëra, plotësimi i formularëve për ndryshimet kadastrale, në zbatim të Udhëzimit nr. 1, datë 26.01.2017 “Për mbajtjen e kadastrës së fondit pyjor dhe kullosor kombëtar” dhe Udhëzimit nr. 3, datë 03.04.2013 “Për rregullat dhe mënyrën e mbajtjes, skedimit, funksionimit dhe përdorimit të rregjistrimit të zonave të mbrojtura” (apo duke i’u referuar dhe ndryshimeve që mund të bëhen).

Në kuadër të bashkëpunimit dhe koordinimit të problematikave me pushtetin vendor, me porosi të Drejtorit të Përgjithshëm, sektori i menaxhimit nëpërmjet specialistit të GIS-it këtu, përgatiti dhe u dërgoi të gjitha bashkive të vendit resurset natyrore (zonat e mbrojtura (apo pjesë të tyre) dhe monumentet e natyrës) që gjenden brenda territorit të tyre. Këto të dhëna i’u dërguan të gjitha bashkive me shkresa zyrtare duke u kërkuar dhe konfirmim.

- ❖ Detyrë e rëndësishme për vitin 2017 ka qënë dhe propozimi e rishikimi tërësor i zonave të mbrojtura dhe monumenteve të natyrës (MN) lidhur me ndryshimin e statusit, sipërfaqeve, zonimit të brendshëm, meqenëse jemi në kuadër të përgatitjes dhe shpalljes së akteve nënligjore të Ligjit nr. 81/2017 “Për zonat e mbrojtura”.

Me ndihmën e specialistit të GIS-it është punuar dhe përgatitur harta me kufinj të fizik dhe koordinata të gjeoreferuara për çdo zonë të mbrojtur, ndryshimet që propozohen të bëhen dhe koordinimi i punës me AdZM-të. Po kështu është punuar dhe për monumentet e natyrës (MN). Në këtë aspekt është punuar dhe për rastet ku pushteti vendor apo shoqata mjedisore ka bërë propozime për zona të mbrojtura e monumente natyre sin ë rastin për masivin e Gështenjës së Tropojës, monumentet e natyrës në territorin e bashkisë Patos etj. Jemi në në momentin e finalizimit të ploësimit të skedave biologjike për të gjithë monumentet e natyrës. Kjo punë është realizuar edhe me ndihmën e AdZM-ve, të cilat kanë dërguar përshkrimet e tyre dhe fotot përkatëse.

- ❖ Një detyrë tjetër është dhe pjesëmarrja në dëgjesat publike pranë AKPT-së në kuadër të hartimit të planeve të përgjithshme vendore (PPV) dhe VSM-ve të bashkive. Në të gjitha këto takime kemi qënë pjesëmarrës, kemi diskutuar lidhur me përputhshmërinë e ligjit të nr. 81/2017 “Për zonat e mbrojtura” me perspektivën që do të kenë planet zhvillimore të bashkive të reja hartuar nga studiot konsulente.

Në këto takime kemi kërkuar që në këto plane zhvillimore të bashkive të merren në konsideratë: Ligji nr. 81/2017 “Për zonat e mbrojtura”.

VKM-të përkatëse për shpalljen e zonave të mbrojtura dhe monumenteve të natyrës.

Kategoritë e zonave të mbrojtura (statusin e mbrojtjes).

Zonimi i brendshëm i zonës së mbrojtur.

Veprimtaritë e ndaluara dhe ato të lejuara brenda zonës së mbrojtur.

Statusin e veçantë për monumentet e natyrës (MN) veçanërisht për shpellat, kanionet e hidromonumentet. Gjatë diskutimeve kemi shprehur sugjerime dhe për zonat e mbrojtura, propozuar për tu shpallur të tilla.

Gjatë zhvillimit të këtij procesi kanë qënë prezent dhe përfaqësues të AdZM-ve ku kanë dhënë sugjerimet e tyre, duke diskutuar për raste konkrete ku mund të zhvillohen veprimtari e aktivitete të lejuara në këto zona.

Nga ana e saj AKPT si organizatore dhe drejtuese e këtij procesi ka qënë mbështetëse për ruajtjen dhe zhvillimin e natyrës dhe biodiversitetit në mjedis dhe veçanërisht për zonat e mbrojtura.

Theksojmë se në përgjithësi studiot konsulente për hartimin e këtyre planeve i kanë marrë në konsideratë sugjerimet, vërejtjet dhe mendimet tona dhe i kanë materializuar në këto plane.

- ❖ Detyrë tjetër që u ndoq me vëmendje nga sektori i menaxhimit ishte dhe kërkesa e bërë nga disa AdZM për gjetjen e një zgjidhje ligjore “Furnizimi me dru zjarri i banorëve me banim të përhershëm që ndodhen brenda zonave të mbrojtura”.

Dihet që misioni dhe detyra kryesore e AKZM-së është ruajtja e natyrës dhe biodiversitetit në territorin e zonave të mbrojtura, por krahas konservimit, si domosdoshmëri të synohet dhe drejt një menaxhimi të qëndrueshëm të këtyre zonave. Meqenëse për disa zona të mbrojtura janë hartuar dhe planet e menaxhimit, ku përcaktohen qart dhe saktë prioritetet që ka çdo zonë e brendshme, bëhet e mundur dhe mundësia për kryerje të disa veprimtarive që nuk çojnë në përkeqësim të vlerave të natyrës e mjedisit. Gjithashtu banorët e komuniteteve që ndodhen brenda territorit të zonave të mbrojtura janë dhe konsiderohen si partner të AdZM-ve. Për shkak të Moratoriumit të Pyjeve dhe nevojës së popullatës vendase (brenda zonave të mbrojtura) për dru zjarri nga ana e AdZM-ve janë bërë kërkesa të vazhdueshme për tu furnizuar me dru zjarri. Në zbatim të ligjit nr.81/2017 “Për zonat e mbrojtura”, neni 46 “Pyjet, kullotat, ujërat dhe pasuritë e tjera natyrore brenda zonave të mbrojtura”, pikat 1, 2, 3, dhe 4 u përgatit Urdhëri nr. 198, datë 31.08.2017 i Drejtorit të Përgjithshëm për të mundësuar furnizimin me dru zjarri familjet me banim të përhershëm brenda territorit të zonave të mbrojtura.

Në zbatim të këtij Urdhëri, u është kërkuar AdZM-ve që të zbatojnë me përpikmëri të gjitha kushtet dhe kriteret që burojnë nga ky urdhër.

AdZM-të që paraqitën projektet për rehabilitim të zonës pyjore (propozuar prej tyre) u shqyrtuan dhe u bë vlerësimi i tyre bazuar në kriteret teknike e silvobiologjike të sipërfaqeve pyjore.

Gjatë viti 2016 dërguan projekte “Për rehabilitimin dhe shëndetësimin e sipërfaqeve pyjore për prodhim dru zjarri”, planifikuar për furnizimin e banorëve me banim të përhershëm në zonat e mbrojtura, për shqyrtim dhe miratim AdZM-të, Korçë, Elbasan, Gjirokastër, Berat dhe Lezhë.

Pas miratimit të këtyre projekteve, sektori i menaxhimit përgatiti MEMO-n dhe Urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm për zbatim dhe ndërkohë u kërkoi AdZM-ve që në përfundim të procesit të paraqitnin një raport të hollësishëm mbi zbatimin e këtij urdhëri për punën e bërë sipas fazave të parashikuara në projekt.

Kanë paraqitur këtë raport AdZM-të, Elbasan, Korçë, Berat dhe munon për AdZM-të Tiranë dhe Gjirokastër.

Nga verifikimet e kryera në terren dhe materiali shkresor rrezulton që kushtet dhe kriteret e kushtëzuara në këtë urdhër janë respektuar, marrë e vlerësuar me korrektësi nga AdZM-të.

❖ **Në fushën e faunës së egër**

Spektori i menaxhimit u ka shpërndarë AdZM-ve Manualin e metodikave të inventarizimit dhe monitorimit të llojeve të faunës së egër objekt gjetie dhe Urdhërin e Ministrisë nr. 01., datë 11.02.2016. Gjithashtu u janë shpërndarë udhëzimi dhe protokollet e terrenit për inventarizimin e faunës së egër. Në kuadër të “Inventarit për sistemin e monitorimit të faunës së egër” nëpërmjet INCA-s, nga sektori i menaxhimit është ngarkuar një specialist z. Fatmir Kryeziu i cili është personi i kontaktit dhe ka ndjekur në vazhdimësi gjithë procesin e inventarizimit të faunës së egër, duke mbajtur dhe të dhënat përkatëse. Në këtë kuadër janë zhvilluar disa trajnime me përfaqësues të të gjitha AdZM-ve, veçanërisht për inventarin e shpendëve ujorë. Ky proces po vazhdon edhe gjatë vitit 2018.

Po në këtë kuadër lidhur me faunën jemi bërë pjesë e takimeve dhe për “Problemet e shpëtimit të kafshëve të egra në gjendje kaptiviteti”. Kemi qënë pjesëmarrës në disa takime, organizuar nga “INCA”, lidhur me mbrojtjen e disa arinjve nga kushtet e robërisë që ishin nëpër zona të ndryshme të vendit. Është ndjekur nga afër dhe kryerja e trajnimeve të Rangers-ave të cilët tashmë e kanë detyrë funksionale dhe inventarizimi i Jetës së Egër me objektiv – “Sigurimi i informacionit të duhur, përmes monitorimit, lidhur me tendencat në popullatën në faunën e egër, si dhe mbi trusninë e kërcënimit, në mënyrë që të përmirësohet menaxhimi i ruajtjes dhe vendimarrja ndaj saj”. Njëherazi po krijohet një Sistem i Monitorimit të Faunës së Egër (SiMF), nëpërmjet instalimit të Kamerave Kurth. Ky sistem monitorimi do të jetë i ndërthurur edhe me atë të BIONNA-s (Sistemi Ndërkombëtar i Monitorimit).

Për të realizuar këtë objektiv u përgatitën 5 protokolle (formularë) dhe më pas u përmbledhën në një të vetëm, kjo për të krijuar lehtësi në plotësimin e tyre nga Rangers-ave. Ky formularë përmbledhës, përmban speciet objekt inventarizimi dhe mënyrat e identifikimit të tyre në terren. Gjithsej këto specie janë 30 (tridhjetë) dhe mënyrat për identifikimin e tyre janë të ndryshme. Gjatë vitit 2017 është ndjekur në veçanti edhe Censusi (Inventarizimi) i shpendëve ujorë/dimëronjës, për të cilat janë mbledhur dhe të dhënat. Detyrë që është ndjekur por që duhet të vazhdojë gjatë këtij viti është përfundimi i Skedave biologjike për zonat e mbrojtura.

Problematika në AdZM-të

Spektori i menaxhimit gjatë vitit 2017 lidhur me punën e AdZM-ve ka vërejtur se krahas plotësimit të detyrave kanë patur dhe mangësi si:

Pothuaj të gjitha AdZM-të kanë vonesë në plotësimin e formularëve të ndryshimeve kadastrale, po kështu dhe puna që duhej realizuar në bashkëpunim me bashkitë respective për rastet ku ka mbivendosje të sipërfaqeve të parcelave.

AdZM-ja Berat

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi në përshkrimin e informacionit.
- Ka patur vonesa në kohë për dhënien e mendimeve të shkresave të skanuara.

AdZM-ja Fier

- Ka patur vonesa në kohë për dhënien e mendimeve të shkresave të skanuara.
- Spektori menaxhimit nuk u përgjigjet në kohëkërkesave për dhënie mendimi.

- Ka paqartësi në ndjekjen e detyrave që u lihen për zbatim.

AdZM-ja Durrës

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi në përmbajtjen e raporteve, informacioneve.
- Nuk është përgjigjur në kohën e duhur kërkesave të bëra nga sektori i menaxhimit veçanërisht lidhur me dhënien e mendimeve të shkresave të skanuara.

AdZM-ja Lezhë

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi.
- Nuk është përgjigjur në kohën e duhur kërkesave të bëra nga sektori i menaxhimit veçanërisht lidhur me dhënien e mendimeve të shkresave të skanuara.

AdZM-ja Korçë

Krahas punës së mirë janë vrejtur mangësi si:

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi.

AdZM-ja Tiranë

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi në informacione të cilët janë të vakta dhe me përmbajtje jo të rregullt.
- Nuk ka ndjekur në vijimësi problematikat që kanë rezultuar nga subjektet që kryejnë veprimtari të paligjshme në zonat e mbrojtura (Guroret).

AdZM-ja Dibër

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi.
- Nuk ka ndjekur në vijimësi problematikat që kanë rezultuar nga subjektet që kryejnë veprimtari në zonat e mbrojtura (HEC-et dhe minierat).

AdZM-ja Elbasan

- Nuk u është përgjigjur në kohë shkresave të skanuara apo kërkesave për dhënie mendimi.
- Nuk ka ndjekur në vijimësi problematikat që kanë rezultuar nga subjektet që kryejnë veprimtari të paligjshme në zonat e mbrojtura (HEC-et dhe minierat).

AdZM-ja Kukës

- Nuk ka ndjekur sa duhet problematikat që kanë rezultuar me subjektet që kryejnë veprimtari në zonat e mbrojtura (HEC-et dhe minierat).
- Nuk ka dërguar në afat evidencat mujore.

AdZM-ja Gjirokastrë

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave dhe paqartësi në informacione.

- Nuk ka dërguar në kohë dhënien e mendimeve me shkresat e skanuara.

AdZM-ja Vlorë

- Dërgimin e evidencave mujore jo në afatin e duhur, me mangësi në plotësim të rubrikave.
- Nuk ka dërguar në kohë studimet që duhet të realizohen veçanërisht për rastet kur ka rrëzim të pemëve në zonat e mbrojtura, Nuk dërgoi brenda vitit evidencën e kontratave të lidhur në sipërfaqet kullosore.(rasti i pemëve të rrezuar nga tornado në PM Vjosë – Nartë).

Sektori i menaxhimit gjatë vitit 2017, ka kryer e realizuar detyrat e ngarkuara dhe në saj të një bashkëpunimi me sektorin e monitorimit, të projekteve si dhe me Drejtorinë e Financës dhe shërbimeve të brendshme. Po kështu ka bashkëpunuar dhe me institucione të ndryshme shtetore si:

- Me Drejtorinë e Zonave të Mbrojtura dhe Biodiversitetit ku një ndër detyrat e realizuara ka qënë dhe rishikimi i planeve të menaxhimit për parqet natyrore rajonale (PNR) dhe u finalizua me përgatitjen e një Draft – Manuali për parqet natyrore rajonale (Ulëz, Kthellë, Shkrel).
- Drejtorinë e Trajtimit të Pyjeve dhe Kullotave në MM, lidhur me problemet kadastrale.
- ISHMP-në, lidhur me faunën e egër dhe ndjekjen e procedurave për kafshët që ishin në kushte robërie (ariu i murmë).
- AKM-në, lidhur me dhëniet e mendimeve dhe lejet mjedisore të subjekteve të HEC-ve.
- MBZHURU-në për Strategjinë Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore, ku kemi qënë pjesëmarrës në të gjitha takimet e organizuara, kërkuar dhe arritëm që AKZM-ja të jetë pjesë e kësaj strategjie. Jemi përfshirë deri në finalizimin dhe miratimin e Draftit final, me ALUIZNI-n (kemi dhënë informacion lidhur me ndërtimet që ndodhen në zonat e mbrojtura, duke përcaktuar qartë zonën e mbrojtur, kategorinë e saj, zonimin e brendshëm dhe bazuar në planin e menaxhimit mbi lejueshmërinë e veprimtarive në këto zona),
- MZHU-në (AKPT e AZHT) për PPV dhe VSM-të e bashkive dhe problem të tjera lidhur me territorin.
- AKB dhe Ministrinë e Kulturës (IMK dhe ASHA) lidhur me PK “Butrint” dhe vijën bregdetare.

Sektori i menaxhimit gjatë vitit 2017 gjithashtu ka ndjekur

- ❖ Punën për përgatitjen e kthimin e përgjigje të shkresave ardhur në adresë të AKZM-së.
- ❖ Specialistët e sektorit janë aktivizuar në punë të përbashkëta dhe me sektorin e monitorimit (gjatë kontrolleve të ushtruara në AdZM-të e qarqeve). Në bashkëpunim me këtë sektor pothuaj në të gjitha kontrollet e kryera krahas monitorimit është bërë dhe kontrolli i zbatimit të urdhërave të dala lidhur me menaxhimin e qëndrueshëm të zonave të mbrojtura.
- ❖ Sektori i menaxhimit ka ndërtuar një databasë kombëtare për vendodhjen e të gjithë HEC-eve që gjenden brenda rrjetit të zonave të mbrojtura. Në bashkëpunim me AdZM-të e qarqeve u mbodh dhe u grumbullua dokumentacioni teknik që disponojnë subjektet në terren, nga ku u bë dhe klasifikimi i tyre se në çfazë janë ato (ndërtimi apo proces prodhimi). Jemi në përditësimin e këtij databezi, pasi në terren jepen informacione të reja nga AdZM-të. Kjo detyra do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2018, për të saktësuar vendodhjen e tyre sipas koordinatave.
- ❖ Janë shqyrtuar disa Projekte rehabilitimi për HEC-e si ai i Langaricës, Idro Pulitës, Kenxhit dhe Dragobisë dhe kur kanë qënë në përputhje me kërkesat e Planeve të menaxhimit të tyre, janë miratuar.
- ❖ Është përgatitur një tabelë përmbledhëse të identifikimit të ndërtimeve pa leje në zonat e mbrojtura.

IV . Objektivat për vitin 2018.

- Detyrat kryesore të Sektorit të Menaxhimit për vitin 2018, dalin nga programi “Mbi Strategjinë kombëtare për zonat e mbrojtura” dhe konkretisht do të jenë:
- Puna e sektorit të menaxhimit gjatë këtij viti do të mbështetet në tre shtylla kryesore:
- a. Punë e thelluar dhe argumentuar (për çdo përgjigje apo dhënie mendimi të shprehemi me përmbajtje të thelluar, bazuar në aktet ligjore e nënligjore në fuqi).
- b. Shpejtësi në kryerjen e veprime.
- c. Saktësi në vendime.
- 1. Organizimi i punës për hartimin, standartizimin dhe mbajtjen e të gjithë të dhënave nëpërmjet përdorimit të teknologjive të avancuara. (Rregjistri Kombëtar), për të gjitha aktivitetet dhe veprimtaritë që do të kryhen dhe trajtohen gjatë vitit 2018.
- 2. Plotësimi i skedave biologjike, sipas unifikimit të modelit të tyre për çdo zonë të mbrojtur.
- 3. Monitorimi i vazhdueshëm i florës dhe faunës së egër në zonat e mbrojtura, krijimi dhe mbajtja e databasës së të dhënave të marra.
- 4. Vazhdimi i punës për saktësimin dhe standartizimin e treguesve kadastral për zonat e mbrojtura në bashpunim me Drejtorinë përkatëse në Ministri (zona e mbrojtur, ekonomia pyjore/kullosore, parcelat e tyre, sipërfaqet, hartat përkatëse).
- 5. Verifikimi mbi kontratat ekzistuese të lidhura nga ish-DRSHP-të, ndjekja e tyre mbi zbatimin e menaxhimit e veprimtarive të lejuara në përshtatje të ligjit të zonave të mbrojtura deri në likuidimet financiare totale. (Kjo detyrë do të kryhet në bashkëpunim me AdZM-të dhe Drejtorinë e Finacës).
- 6. Hartimi i Draft- Kontratave për veprimtari të lejuara në zonat e mbrojtura duke synuar në vjeljen e grumbullimin e prodhimeve të dyta pyjore brenda zonave të mbrojtura.
- 7. Hartimin dhe zhvillimin e planeve të mbarështrimit të pyjeve nga specialistët e AdZM-ve, ndjekja e realizimit të tyre dhe përmirësimi i metodologjisë.
- 8. Hartimin dhe zhvillimin e studimeve për mbarështrimin e kullotave (për kapacitetin mbajtës, gjendjen floristike dhe elementeve të infrastrukturës e kzistuese, rekomandime për përmirësimin e tyre) nga specialistë të AdZM-ve, ndjekja e realizimit të tyre.
- 9. Hartimi i planeve dhe gjetja e metodave për mirëmenaxhimin e zonave turistike, ngritja e grupeve të punës për informimin dhe shoqërimin e turistëve që frekuentojnë këto zona.
- 10. Studimi dhe përmirësimi i disa planeve të menaxhimit, bazuar në objektivat e reja për zonat e mbrojtura dhënë nga Strategjia Kombëtare dhe PPV-të e bashkive të miratuara.
- 12. Hartimi i planeve për ndërhyrjet e nevojshme me përmirësim të infrastrukturës në zonat e mbrojtura, për furnizimin me dru zjarri të familjeve me banim në zonat e mbrojtura.
- 13. Organizimi i punës për gjetjen e burimeve të të ardhurave në zonat e mbrojtura për çdo AdZM, si kontrata për kullotat, bimët mjeksore, prodhime të dyta pyjore e jo pyjore, dhënie në përdorim të sipërfaqeve për ushtrim aktivitetesh etj, (sipas specifikave që ka çdo zonë e mbrojtur).